

Передплата

«РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

за пів рік 20 кор.
за рік 40 кор.
на чверть року 5 кор.
з місяць 1-70 кор.

За границею:

пів рік 16 рублів
або 36 франків
за рік 8 рублів
або 18 франків

Подвижок число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Виреш ми отч і душю ми вирешим: а не возьмем милости і віри не возьмем, бо руске ми сердце і віра руска.» — В Русланових писальміх М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудня.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатаніє вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Колоди під ноги виборчій реформі.

(X) Вівторок відбуло ся перше оцінне засіданє посольської палати, одначе точка тяжести спочиває тепер не в палаті, а в комісії виборчій, де веде ся горяча робота, щоби довершити чим скорше діло виборчої реформи. Але як з одної сторони прихильники реформи кваплять ся, щоби чим скорше діло довести до кінця, так з другого боку противники придумують безнастанно над тим, щоби кидати щораз нові колоди по дорозі і виборчу реформу як вже не ударемнити, то бодай проволічи. Таку очевидно ціль має внесенє д-ра Старжиньского о ревізію конституції в напрямі розширеня обсягу діланя краєвих соймів. Польске коло може й не сподівало ся, а ще менше правительство, що се внесенє викличе велике занепокоєнє що до долі виборчої реформи. Вправді др. Старжиньский убрав се внесенє у форму на перший погляд невинну — размеже-нє компетенції краєвих соймів і державної ради, а міністер-президент бар. Бек також надав єму зовсім звичайне значінє, але опісля і польске коло зрозуміло що інші сторонництва полапали ся, до чого прямує се внесенє, а правительство також пізнало, що втім внесеню містить ся більша гроза, як спершу можна було думати, для довершеня виборчої реформи.

Виборча комісія змарнувала вправді лише оден день дорогого часу на розправу над сим внесенєм, а сю колоду поки що усунено зпід ніг тим способом, що ухвалено вибрати окремай субкомітет і єму віддати до розбору се внесенє. Підкомітет сей вибрано в середу і в нїм має бути поки що похоронене се внесенє. Ми вже згадували про те, з яких причин і до якого часу посол Василько, яко заступник Руского клубу заявив ся проти сего внесеня, але й Німці незвичайно ним занепокоєні, позаяк бачать, що й новий парламент не може бути безпечний проти таких забавів, як внесенє д-ра Старжиньского. Замітна і характеристична для внесеня д-ра Старжиньского є та обставина, що між іншими за ним голосував гр. Штіргк, закостенілий централіст, котрий очевидно бачить втім внесеню лише колоду кинену виборчій реформі в дорозі до її довершеня.

Неможна однак мати певности, чи

се внесенє буде похоронене на все в субкомітеті, чи не вирине знов в палаті. Німецькі сторонництва занепокоєні тим бажають конечно забезпечити ся проти таких несподіванок тим способом, що хотять домагати ся для компромісу про розділ виборчих округів ухвали двох третин голосів.

Справа ся, як відомо, зустрічає знов сильний опір в чеськім клубі і може стати новою колодою для виборчої реформи. Тимто прихильники виборчої реформи повинні доложити всіх заходів, щоби такі колоди після спробоги усунати і тим улекшити довершенє головної задачі, яка ще призначена для сеї ради державної.

З американської України.

Вже нераз ми давали місце для пригадки нашим духовним властям про сумні церковні відносини між американськими Русинами. І хотяй задля заради лиху єствує добра воля і деякі змаганя нашої духовної єрархії, то всеж таки лихо єще не усунуло ся ні на крок. Тому не від річи буде повторити допись «Свободи» з Нью Бритейн, Конн, від якої прямо волосє стає дубом.

У нашій парафії — нипе парафіянин з Нью Бритейн — заносить ся на такий дивогляд, як в Джерзі Ситі. Що тут у нас діє ся, сего і на воловій шкірі не списав би. А всьому винна одна тільки людина, наш пан превелебний, що вчпив ся нашої громади як репах кожуха і господарує так примірно, що посторонним людям і повірити трудно. Про особу сего знаменитого душпастиря була уже згадка в однім з попередних чисел «Свободи»; тепер подаю до публичної відомости дальші його «зделки».

Дня 12. м. м. зачовів о. Волкай вечірню на годину 2. по полудни, хоч доси відправляла ся она завсїгди о 3-ій. Гадав собі наш духовник, що до 3-ої години відправить вечірню, замкне церкву і галю, а тим самим Галичани не будугь могли відбути свого мітингу, котрий власне на сей день і на сю пору припадав. На злість о. Волкаєви наші галицькі Русини занюхали його пляни і зійшли ся скорше, чим звичайно. О. Волкай, видячи, що не удасть ся йому хитра штучка, укінчив скоренько вечірню і став враз з своїми заушниками в дверях церковних, щоби не впустити нікого до галі, поки кождий не зложить на його руки якоїсь, видуманої ним такси. Галичани, озлоблені та-

ким насильством і тими якимись таксами веліли душпастирови уступити ся. Не маючи при своїм боці полісмена, він справді уступив ся, повелївши одному із своїх «вірників» отворити нам церковну галю.

В сам празник Преображенія Господнього мали ми також немале позорище в домі Божім. У нас є звичай, що при вступі до церкви платить кождий при дверях церковних по 10 центів. О. Волкай силою своєї власти велів в той день складати се вступне десь там коло престола, щоб міг легко контролювати кождого вірника... Наші Галичани, зміркувавши, де ті центи моглиб опинити ся, не хотіли згодитись на зарядженє священника тим більше, що кождий парафіянин при звичаєний складати свою жертву при дверях, а по друге, що безнастанне вибренькуване грішми підчас богослуженя при самім жертвеннику (сеж преці Святая Святых!) булоб невмісне і неприличне. В виду того люди складали свою лепту при дверях. Така «впертість» і неслухняність вивела отця Волкає з рівноваги. Він перериває всеночне в самій середині, бере в руки кадилицю, сипле благовонного кадила аж під сам вершок і скорим кроком прямує до входових дверей. Там стає перед нашими колекторами і велить їм грізно виносити ся за двері враз із стільцем, при котрім они сиділи. Колектори не рухають ся і чекають, який буде кінець. Видячи, що його погрози ніхто не боїть ся, бере ся наш духовник на инший спосіб. Іменно кадить з усеї сили довкола колекторів і говорить кождому з осібна: «Во имя Господа нашего Иисуса Христа выгания васъ изъ сего мѣсця!» При сих словах досягав кождому кадилицею висше носа, а з великого диму не видно було нікого в цілім притворі. Декотрі люди стали креститись — як се звичайно буває, коли священник обкаджує вірних — а інші знову стали упоминати о. Волкає, що він своїм нетактовним поведєнем грішить людей і оскверняє святиню Божу. Та енергічний духовник не дав збити ся з пантелику... «Я маю позволенє від самого біскупа робити в церкві порядок!» — гукає на весь рот о. Волкай. (Незнати, чи біскуп справді дав позволенє на таке «димокурєнє»...) Він розпростер притім фелон так широко, що годі було перепхати ся біля него. Алеж бо і ся штучка не дописала. Видячи, що не дасть собі ради з галицькими «ворохобниками», лишає о. Волкає колекторів в супокою, але за те посилає по полісмена. За хвилию всуває

ся до церкви «представитель власти» з палкою в руках і з капелюхом на голові. Глядить бистро по людях, шукає своєї жертви, а видячи, що усі заховують ся спокійно, скидає свій «калап», садиться вигідно на найближшій кріслі і питає людей, про що річ іде і на що його тут прикликали. О. Волкай, побачивши від престолу свого «опікуна», аж підскочив з великої радості. Скидає з себе хугенько церковні ризи, підбігає «на одній нозі» до полісмена і починає з ним шварґотіти по англійски. Позаяк обертає kota хвостом, або попросту розминає ся з правдою, то наші люди стали йому заперечувати. Вивязала ся маленька суперечка, підчас котрої назвав нас о. Волкай нечистими духами, фарисеями, умерлими людьми і т. и. Полісмен поспитав сьвященика, чи то уже по богослуженню. «Ні ще, ні!» — заперечив о. Волкай. «А то докінчіть наперед богослуження, а відтак будемо говорити!» — заявив розумний Американець. Ог і розпочала ся служба Божа. О. Волкай питлоє скоренько одно за другим, опускає навіть деякі екстенії, щоб лиш скорше до проповіді. Діждав ся щасливо сеї хвилі, виходить на проповідальницю і починає «казанє»... Боже! Такої проповіді не чули ми ще з роду—віку!... Назвав нас клеветниками, підляками, зрадниками, ошустами, людьми без чести і віри, злими духами — словом: сказав всьо, що знав... По богослуженню розійшли ся усі домів.

В тиждень пізнійше, дня 26-го августа мали ми в церкві знов одно «представленє». Через цілий час богослуження сиділо в нашій сьвятині двох полісменів. Підчас проповіді о. Волкай виливав усю свою злість на Галичанів і називав нас, як звичайно, послідними словами. Один парубок не міг стерпіти такої страшної наруги і усміхнув ся. Примірний душпастир став його ганьбити і велів полісменам викинути сего — як він казав: small boy а — за двері. Полісмени стали перепихати ся поміж людей, щоб вчинити волю «Реверенда», але галицькі Русини переглянули ся межи собою і не дали зробити невинному хлопцеві кривди. Підчас того повстала була в церкві метушня і крик, але опісля у сьо затихло — лиш наш «соловейко» не затих... Полісмени, не сповнивши свого уряду, засіли на свої місця і чекали нетерпеливо да кінця богослуження. По службі Божій велів о. Волкай помолити ся усім правовірним християнам за те, що согрішили тяжко в домі Божім!...

Ог такі то «собрітїя» приключают ся в нашій парафії кожної неділі. З кожним днем зростає незгода і ширшає бездонна пропасть поміж поодинокими громадянами. Не знати, як довго потреває у нас сей «виімковий стан» і коли вже усе того скінчить ся. Се неодмінно упала на нас кара Божа за давні гріхи... Колиб о. Волкай мав хоч трошечки якої амбіції, хоч капиночку чести і людського достоїнства, — він не попасав би тут ані одної хвильки! Він повинен би винести ся з нашої парафії навіть тогди, колиб слухність була по його стороні. Чейже на кождім кроці дають йому парафіяни пізнати, що його не хо-

тять, бо він накинув ся нашій парафії підступом і силою. Та годі... горбатого і могила не напростує!

Було колись гаразд у нас... Мали ми між иншим і добрий хор, заведений п. Хаджаєм, та всьо того пішло в дубину... О. Волкай не любить потного співу; він любує ся в „шумнім цаганю“. Якже зачнуть тепер в нашій церкві „цаганц“, як зачнуть дерти ся, то аж уха болять, аж мури трясуть ся!... А що то за навіви, що за одушевляючі мьлodies!... Боже! Твоя сила!...

3 державної ради.

По повитаню послів, президент палати ґр. Фетер згадав про бл. п. помершого пос. Роттера та оповістив, що мп. Демель і Паріс зложили мандати до комісії виборчої реформи.

По відчитаню внесень та інтерпеляцій, між якими пос. Яворский підніс справу польонізації шкільництва в Галичині, мотивував нагле внесенє в справі демонстрацій в Опаві пос. Груби. По єго довшій промові заняв слово міністер внутрішних справ др. Бінерт і ствердивши сумний факт зросту національної вражди в Опаві, заявив, що не потреба аж візвання посла до правительства в цілі розсліду демонстрацій, бо правительство вже само зробило се а також виступить на будуче з цілою енергією против кождої сторони, яка поважилаб ся допускати ся насильств. Вкінці бесідник звертає ся до національних меншостей, щоби уникали всього, що могло би уважати ся за провокацію. — По дальшій дискусії наглість внесеня п. Грубого не одержала вимаганої $\frac{2}{3}$ більшости, а тим самим упала.

Над наглим внесенєм пос. Гофера в справі відмовленя урльопу недужому воєвоки Цверґерови вивязала ся довша дискусія. Полковий лікар др. Діршіц назвав Шверґера симулянтном, а коли той дав ся оглянути цивільному лікареві, який найшов у него пропукнене пахвини, звернув ся пос. Гофер до полковника з представленєм справи. Полковник не прийняв посла, а дав єму чекати на куритари цілу годину, відтак через адютанта на куритари під виходками дав єму відмовну відповідь. Небавом після тої візити лікар Діршіц грозив Цверґерови за те, що він посьмів крити ся за плечі посла. В тім поступку побачила палата не тільки обиду посла Гофера, але і президента і цілої палати і ухвалила внесенє п. Гофера, щоби виточити слідство полковникови і лікареві та внесенє пос. Вольфа, щоби полковника примушено перепросити в відповідній формі пос. Гофера і палату.

Іменем санітарної комісії пос. Кульп здав справу про закон в справі реформи аптикарства.

Пос. Вольф в формі запиту до президента підносить, що ухвала комісії виборчої реформи в справі вибору субкомітету задля розсліду компетенції державної ради і соймів, супротивлює ся реґулямінові і що комісія сею ухвалою переступила свою компетенцію, бо ся конституційна квестія не стоїть в жа-

дній звязи з виборчою реформою. Одинокою можливою дорогою до переведеня ревізії конституції, коли сьо ревізію уважає ся за конечне усліве ухваленя виборчої реформи, було би після § 33. реґуляміну се, щоби комісія оставила децизію палаті, чи ся справа може бути взята під наради в комісії. Бесідник вказує на се, що бувший провідник комісії виборчої реформи, а теперішній міністер Мархет, не допустив в комісії до нарад над вилученем Галичини, мимо сего, що се внесенє стояло в звязи зі справою виборчої реформи. Бесідник запитує провідника комісії п. Пльоя, як усправедливити нарушенє реґуляміну через допущенє до голосованя над внесенєм пос. Старжиньского, а рівночасно запитує президента палати, що наміряє вчинити, щоби не допустити до нарушуваня реґуляміну комісією.

Президент заявляє, що нема жадної постанови реґуляміну, після якої прислуговувало би єму право впливаня на наради комісії та вказує при сїм на §. 19. реґуляміну.

Пос. Штайн жалує ся, що президент не хоче єго внесеня о вилученє Галичини, якому палата не признала наглости, приділити комісії виборчої реформи і заявляє, що се внесенє, як дальше ідуче від внесеня пос. Старжиньского, повинно найти ся в комісії. — Президент заявляє, що до виборчої комісії не може приділити внесеня пос. Штайна, але коли ніхто не спротивить ся сему, готов передати єго конституційній комісії. — Пос. Романчук протестує против сего, супротив чого президент заявляє, що і до конституційної комісії не може приділити внесенє о вилученє Галичини.

Президент повідомлює палату, що пос. Бернрайтер зложив мандат до комісії виборчої реформи. Пос. Пітако вніс інтерпеляцію в справі подій в Дальмації і підчас повороту Соколів з Заґребу. — На сїм покінчено засіданє і слідуєче назначено на вівторок дня 25. с. м. о год. 11. рано.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В четвер: руско-кат. Созонта, Макария; римо-кат. Евстахія. — В п'ятницю: руско-кат. *Рождество Пр. Бог.*; римо-кат. Матея ап.

— **Фреквенція в коломиїській гімназії.** Сего року записало ся до коломиїської рускої гімназії: до приготовляючої кляси 47 учеників (наслідком вступного іспиту 44, репробованих із I. кл. 1) до I. кл. 135 + 5 приватистів (наслідком вступного іспиту 86 публичних і 5 приватистів, із приготовляючої кл. 44, репробованих 5, до II. кл. 103, до III. кл. 88+3 приват., до IV. кл. 97+1 прив., до V. кл. 81+1 прив., до VI. кл. 69+1 прив., до VII. кл. 46+1 прив., до VIII. кл. 34 — разом 700 публ. і 12 прив., без приготовляючої кляси 653+12. — До вступного іспиту до I. кл. зголозило ся 101 учеників, з того репробовано 14; до приготовляючої кл. 50, репробовано 6. Поправчих іспитів було 63; здало їх 50 учеників, не здало 11, не явило ся 2. Доповнюючих іспитів було 2, з чого 1 уч. не явив ся. Кляси від I—V мають по два відділи. Буде ще поділена VI. кл. і може ще й на 3 відділи I. кл. Взагалі панує в коломиїській гімназії велика тіснота. Учительський збір буде числїти 22 членів.

— **В Ляшках горішних,** бобрецького повіта

зложено пожарну філію львівського «Сокола». Намісництво вже затвердило статут.

— **Отворенє пожарних «Соколів»** відбуде ся в неділю дня 23. с. м. в Верхні, калуського повіта, і в Дрящеві, підгаецького повіта. В Дрящеві буде крім заг. зборів «Сокола» курсе пожарництва, який не, еведе інструктор львівського «Сокола». Сусідні громади, як Горжанка, Башів, Пановичі, Гнильче, Медуха і ін. повинні вислати своїх людей, аби привчили ся пожарної оборони.

— **Нову Читальню „Просьвіти“** отворено в Буневичах, добромильського повіта, дня 9. с. м.

— **З Яворова доносять:** Дня 15. вересня с. р. відбуло ся торжественне отворенє приватної рускої женської учит. семінарії в Яворові, в монастири СС. Василянск. О 8. год. рано відірвав о. катехит виділової монастирської школи І. Головка, торжественне богослуженє, а відтак виголосив до кандидаток відповідну промову. Потім в шкільній сали директор радник Слоневский, в присутности запрошених гостей, учителів і кандидаток отворив школу. На рік шк. 1906/6 прийнято 26 кандидаток на перший рік науки. Витяючи радо нову руску учительську семінарію, можемо висказати надію, що то заведе під умілою управою директора ради Слоневского, досвідного педагога і звісного приятеля молодіжи, буде успішно розвиватись. Притім сердечне «спасибі» від яворівської та всієї Руси управі монастиря і всім, що приложили свою патріотичну руку до отвореня в Яворові наукового заведеня, котре має велике значє в культурнім розвою руского народа. Ми переконані, що коли руска суспільність з довірам віднесе ся до яворівської учительської семінарії, то пожиточне заведење стане з часом кріпким, богатим, культурним жерелом, яке буде достарчувати нашому народови численну, образовану, руску, женську інтелігенцію. А образовані женщины то надія ліпшої будучности.

— **Вісти з закордонної України.** Намість забороненої урядом «Громадської Думки» буде небавом виходити в Києві дневник «Рада». — В Житомири на Волиню заходять ся коло заложєня «Просьвіти» на взір вже ествуючих «Просьвіт». — В Києві має небавом вийти друком рахункова книжочка по українськи. Гурток письменників порішив приладити укр. підручники для середних шкіл, а за основу тих підручників возьме українські підручники середних шкіл в Галичині

— **Друга польска гімназия в Станиславові.** Міністер просьвіти утворив при польській гімназії в Станиславові філію через відлученє вісьмох класових відділів від I. до VIII. кл. і поручив управу сеї філії професорови V. гімн. зі Львова, Келестянови Ляховскому. Філія вийшла в жєтє з 15. с. м. За рік певно повстане з філії повна II. гімназия. Руска гімназия мусить вісім літ дослужувати ся, заки стане повною, хоч учеників Русинів було вистало до заповненя цілої гімназії. Але то со іншего.

— **Діти — дітем.** Польські часописи доносять що оводі посвячено в Куликах коло Топорова новий будинок шкільний, який здвигнено виключно сотиковими жертвами польских дітей. Редакция дїточої газетки Mały Świątek почала перед 4 літами збирати сотикові датки від своїх малих передплатників і призначила ті жертви на будову польської школи Tow. Szk. lud. Кожда дитина, що приступила до Kółka dzieci, мала зложити на школу тижнево 4 с, з грошей, одержаних від родичів на ласощі чи на забавки. За 4 літа зібрала редакция Swiatek-а кілька тисяч корон і за ті гроші побудовано польську школу в Куликах. Послїдні два роки учив там діти якийсь самоук учитель в сільській хаті, а оплачували его самі селяни латинники. Гарний примір до наслідуваня для наших селян, нашого «Дзвінка», наших малих і старих дітей. Жертволюбність на народні цілі у нас не стоїть ще так високо, якби могло здавати ся. Досить переглянути списи жертв, то побачи-

мо, що найбільше дають ті, від котрих можна ще найменше жадати. А газетку для дїтвори заповнює ся у нас кадиллом для ніби-артистичних вістників, фізичною географією, малярством, вчислюванєм творів Ібзена і т. п. доривочними статями з тисячами незрозумілих для дїтий термінів і зворотів — замість примірами з рідної історії впоювати у дїтий любов до своєї вітчизни і замолоду нагинати дїтвору до жертволюбности на народні цілі. Слїд би піти теперішній редакції нашого «Дзвінка» по приміру давної редакторки п-ні Малицької, котра уміла промовити до серць і головок своїх малих читачів, а так важного для народа органу, яким є одинока у нас дїточа часопись, не трактувати з точки монети, побіраної на першого, і задрукувати папір невідповідним для дїтий матеріалом.

— **О поліпшенє плати.** За приміром всіх декастерий державних урядників і помічного персоналю старають ся також о поліпшенє плати зелїзничі поміничі писарі, рисівники і диюрністи. Долю інших диюрністів обезпечено розпорядженєм спільного міністерства з р. 1902, котре ситуацію фунціонарів тої категорії бодай трохи поліпшило і будучність їх забезпечило. З добродїйства того розпорядженя недозволено однак користати помічникам, писарам і рисівникам зелїзниць державних, понеже відносини їх яко відмінні мали бути унормовані осібним розпорядженєм. Помимо того, що від сего часу уже 4. рік минає а ті бідаки двічі вносили меморіяли в справі поліпшеня свого дуже прикрого положєня, то таки ті прошеня остали до нині без ніякого успіху. Той сумний стан справи спонукав їх не лише до внесеня ще раз спільного меморіялу до міністерства, але також до висланя своїх делегатів з поодиноких дирекцій. Задачею депутації буде починити відповідні кроки посеред посольских кругів, котрі би справу їх спровадити могли на властиву дорогу. Треба припустити, що поодинокі дирекції в власнім, добре зрозумілім інтересі прийдуть з помочю тим бідакам, так, якби та справа хотїя лише з гляду самої людскости на те заслугувала. В меморіялі внесенім до міністерства зелїзниць поміничі писарі просять: 1) З огляду на дорожню средств до життя і підвисненя чаншу за мешканя початково найменшої платні 3 К денно; 2) по році служби від дня принятя просять о надїленє титулом манїпулянта і о платню 100 К місячно; 3) двоє дволїтних додатків по 120 К річно; 4) по дальших трьох літах о іменованє канцелярийним урядником з платнею 1400—2400 К річно; 5) о забезпеченє на старість.

— **Нова конституция в Сан Маріно.** Маленька република в Італії, Сан Маріно, вибрала в суботу двох нових зверхників держави, званих capitani reggenti. Они будуть урядувати від 1. жовтня до кінця марца 1907. В Сан Маріно були доси при державній кермі аристократичні роди, які вибирали «раду шістьдесятьох». З весною сего року заведено там загальне голосованє, а до державної керми дістали ся демократи. Нові зверхники називають ся: Алфредо Рефорі, який є з заводу рахмайстром, і Жіовані Арціллі, геометер.

— **Що людей руйнує?** Наші люди дуже люблять процесувати ся а найлюбійшими їм є провізорії. Циркне сусід межу плугом, перекосять трохи трави або лучить ся инша така пригода, вже й є провізорія, вже спроваджують судову комісію і адвокатів, ідуть штемплі, кошти на пару десятков ринських, а сама шкода й шістки не варта. В р. 1905 подано до судів східної Галичини, отже переважно Русинами замешканої части Галичини, 10.790 провізорияльних жалоб, а судових комісій в провізорияльних справах було в сїм сднім році 5250. Нехай в кожній справі на штемплі і адвоката видано лиш по 24 К, а на кожду комісію також лиш по 24 К, то викаже ся, що на самі провізорії видає наш варід що року пів мільона корон. А видаток сей в переважній часті случаїв цілком злишний, бо причиною до провізорияльних процесів є

звичайно польові шкоди, а що до них ріпати повинен властиво начальник громади. Після закона з 17. липня 1876. Ч. 29 В. з. кр. уважає ся польовими шкодами: 1) неправне ходженє і їздженє по огородах і управних ґрунтах; 2) неправне усуванє або ушкоджуванє огорожень, лісок або вориня; 3) самовільне робленє собі стежки або дороги на чужім ґрунті; 4) самовільне заорюванє, закопуванє або инше ушкодженє спільних доріг і стежок пільних; переносенє або усуванє граничних знаків, а також ворюванє, вкопуванє і вкопуванє ся в чужі ґрунти; 5) неправне обломлюванє або обтинанє гілляк на чужих деревах; 6) неправне копанє землі, піску, шугру, каміня або збиранє листя, овочів і колося на чужім ґрунті; 7) неправне складанє або скиданє каміня, черепів і інших нечистостей на чужі ґрунти або дороги; 8) неправне витинанє або вимиканє трави на чужій сїножати, дорозі або межі; 9) неправний вигін і пашенє худоби на чужих ґрунтах, стерни, межі або дорозі. Коли заїде того рода польова шкода, вільно пошкодованому зголосити єї в громадскім уряді і домагатись, щоби шкоду отаксовано і признано єму відшкодованє, а виновника покарано. На таке донесенє має вїйт зарядити отаксованє шкоди, а відтак враз з двома присяжним переслухати виновника, а коли потреба то і свідків, списати ті доходженя до протоколу і видати васуд на виновника. Такий громадский суд має право засудити виновника на грошеву кару аж до висоти 80 К, після того, чи єго провина більша або менша (ті гроші їдуть на місцевий фонд убогих); рівночасно може признати пошкодованому відшкодованє але лиш найвисше до 30 К. Коли пошкодований домагаєсь більшого відшкодованя, то належить єго відслати до цїсарского суду. Громадский уряд має такий свій засуд доручити на письмі виновникови, а сему вільно від такого засуду відкликати ся до староства. Видаючи засуд, може громадский суд також наказати виновникови, щоби приміром ушкоджену межу направив, пересунені знаки граничні на давнім місци уставив, переорану спільну дорогу або стежку на ново привернув, на чужім ґрунті дороги собі не робив і таке инше.

— **З зелїзниць.** Шлях зелїзничий Вама-Рус-Мольдавиця на Буковині отворено з днем 1. вересня с. р. також для наданя і відбору посилок поспішно-товарових.

— **Дальший репертуар руского театру в Бережанах.** Саля тов. «Надія». Початок точно о год. 8. вечером. Абонамент на 6 вистав 10 кор. (Білети продає торговля п. Юзичинського і п. Гервого).

Четвер 20. с. м. в салі «Сокола» «Галка», опера в 4 діях Ст. Монюшка. Нова вистава! Музика війскова. Ціни місць підвисшені.

Субота 22. с. м. «Малка Шварценкопф», штука Г. Запольської.

Неділя 23. с. м. «Батькова казка», народна драма в 5 діях Карпенка Карого.

— **Поетичний кутик.**
Timeo Danaos...

Часом і без досади від людей ворожих Приймаємо прощаючи, слова догани — Похвалаж їх все має щось із злоби, ложі... І за обиду більшу від доган нам стане.

Людство.
Лиш з спільного всіх людских сил розвою жите — всім вповні зацвите красою.
Ульяна Кравиченко.

Посмертні оповістки.

— **О Іларіон Квасницький,** парох в Незнанові, буєського деканату, і почетний радник львівської митрополичої консисторії, упокоїв ся дня 15. с. м. в 77. році життя, а в 49. р. священства. В. с. п.]

